

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

**Nauczanie wartości. Czym są wartości?
Czy można nauczyć dziecko praktykować wartości?
Dlaczego trzeba i jak uczyć wartości moralnych?
Dwanaście najważniejszych wartości w praktyce.**

Prowadzący:
mgr Małgorzata Dołowacka

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
02.10.2014

Organizatorzy

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wartości – definicja.

Przyjmuje się, że pojęcie wartości stanowi podstawową kategorię aksjologii, czyli nauki o wartościach i że oznacza ona :

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

wg. Mieczysława Łobockiego

"to wszystko, co uchodzi za ważne i cenne dla jednostki i społeczeństwa oraz jest godne pożądaniami, co łączy się z pozytywnymi przeżyciami i stanowi jednocześnie cel dążeń ludzkich"

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Podobnie słowo wartość zdefiniował Stanisław Kowalczyk:

"Wartością jest to, co jest przedmiotem pożądanego, co jest upragnione przez człowieka, co jest celem jego zabiegów".

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Według Danuty Dobrowolskiej :

„ wartością najogólniej zdefiniowaną jest wszystko to, co stanowi przedmiot potrzeb, postaw, dążeń i aspiracji człowieka. Może to więc być przedmiot materialny, osoba, instytucja, idea, rodzaj działania”. Można też utożsamić wartość z aspiracjami, rozumiejąc je jako „jakieś ważne dobra (...) bardziej od innych warte tego, by je w życiu osiągnąć”

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wartości można sklasyfikować, wg. Danuty Dobrowolskiej, na:

→ wartości konkretne, w skład których wchodzi:

- wartości życia codziennego, takie jak praca zawodowa, życie rodzinne, wykształcenie, rozrywki, stan posiadania,**

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

- **szczegółowe elementy każdej z wymienionych dziedzin życia, np. rodzaj wykonywanych czynności zawodowych, zdrowie dzieci, mieszkanie, samochód, itp.**
- **wartości abstrakcyjne, jak: prestiż, sława, dobrobyt, moralność, postęp, itp.**

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

→ wartości zinternalizowane, czyli takie o których człowiek nabrał przekonania, że są realne, słuszne i godne pożądanía, wpływają na ludzkie postępowanie, wyznaczają kierunki działania i tworzą osobiste normy zachowania. Jest to możliwe wówczas, gdy jednostka nie tylko wartości aprobuje, uznaje za swoje, ale także realizuje je w działaniu.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Funkcje, jakie odgrywają wartości w procesie indywidualnego i społecznego rozwoju człowieka to:

→ regulowanie zaspokajania potrzeb

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Potrzeby określają to, co jest ważne dla życia i prawidłowego funkcjonowania jednostki. Wartości natomiast określają potrzeby i wyznaczają sposób ich zaspokajania. Ponadto, wartości umożliwiają jednostce podejmowanie decyzji, które potrzeby i w jakiej kolejności mają być zaspokajane;

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

→ wpływanie na wybór odległych celów i sposobów ich realizacji, czyli na plany życiowe jednostki;

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

→ wpływanie na samoocenę jednostki, na przykład ocenę swojego wyglądu, zdolności, relacji między ludźmi. Wartości wpływają na ocenę wyników własnych działań a w efekcie na zadowolenie lub niezadowolenie z uzyskanych osiągnięć.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Do podstawowych wartości uniwersalnych zalicza się prawo do życia, pokój, tolerancję, wolność, prawdę, sprawiedliwość, miłość.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wszystkie wartości można podzielić na dwie kategorie: wartości moralne i pozamoralne.

Wartości moralne są to wskazania lub idee, które wyzwalają zachowania korzystne zarówno dla tego, kto je praktykuje, jak i dla osób, do których są skierowane.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Zasady moralne przyjmują najczęściej formę zdań rozkazujących lub zakazujących, rzadziej oznajmujących. Przykładem zasady moralnej jest np. zakaz "nie zabijaj". Naruszenie tych zasad powoduje zwykle wewnętrzny konflikt psychiczny, zwany poczuciem winy.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Lawrence Kohlberg stworzył klasyfikację poziomów ludzkiego rozwoju moralnego. Wyróżnia on około sześciu kolejno następujących stadiów. Człowiek zaczyna swój rozwój od pierwszego stadium.

- 1. Posłuszeństwo i kara – w tym stadium ludzie postępują moralnie wyłącznie z powodu strachu przed karą.**

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

2. Instrumentalizm – człowiek postępuje moralnie, gdyż widzi, że leży to w jego interesie.
3. Szukanie aprobaty – człowiek postępuje moralnie, gdyż jest za to nagradzany przez innych ("dobry chłopczyk", prawy obywatel, dobry chrześcijanin etc.).
4. Zgodność z prawem – człowiek postępuje moralnie, gdyż popiera istnienie prawa, które nakłada i egzekwuje odpowiednie normy.

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

- 5. Umowa społeczna – człowiek postępuje moralnie uznając słuszość i podporządkowując się opinii większości.**
- 6. Uniwersalne sumienie – człowiek ma świadomość uniwersalnych zasad moralnych.**

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wśród uczniów klas III gimnazjum przeprowadzono ankietę, w której pytano o to, które wartości są dla nich ważne lub bardzo ważne. W wyniku analizy, okazało się, iż młodzież najbardziej ceni:

- 95,4% życie rodzinne
- 90% przyjaźń
- 87% dobre wykształcenie
- 83% dobrą pracę

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

DZIĘKUJE ZA UWAGĘ !!!

Przygotowała :
mgr Małgorzata Dołowacka